

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-106

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Riihivaara, Tuomas			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kansainvälisen valuuttarahaston kriisituen moraalikatovaikutukset			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen talous			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-03-23	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 76 s., 13 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tarkastelen tutkielmassani Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) jäsenmailleen myöntämästä kriisituesta koituvaa moraalikato-ongelmaa. Selvitän aluksi kansallisen keskuspankin roolia perimmäisenä luotonmyöntäjä (lender of last resort, LOLR), jonka jälkeen pohdin vastaavan LOLR-instituution toimintamahdollisuuksia kansainvälisellä tasolla. IMF mielletään yleisesti merkittävimmäksi kansainväliseksi LOLR-instituutioksi. Organisaatiota kohtaan on suunnattu voimakasta kritiikkiä etenkin sen 1990-luvun lopulla lukuisille rahoituskriiseihin ajautuneille kehittyville maille myöntämien laajojen tukiohjelmien jälkeen. Kriitikoiden keskeisenä argumenttina ovat olleet kriisituesta koituvat moraalikato-ongelmat. Luomalla vakuutuksen kriisien varalle IMF:n tuen on väitetty lisäävän niin tukea vastaanottavien jäsenmaiden, kuin kansainvälisten sijoittajien riskikäyttämistä. IMF:n toimintaa puoltava näkemys perustelee julkisen kriisilainaa myöntävän tahon tarvetta mm. kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden luontaisella epävakaudella. Tarkastelen IMF:n luoman moraalikato-ongelman laajuutta ottaen samalla huomioon kriisituen hyötyjä korostavan näkökulman.</p> <p>Tutkielma painottuu moraalikato-ongelman teoreettiseen käsittelyyn. Kumarin, Massonin ja Millerin (2000) mallissa lyhytaikainen velka tyydyttää kansainvälisten luotonantajien likviditeetin tarpeen ja luo velallismaalle kannustimen velkasopimuksen noudattamiseen. Lainojen lyhyempi maturiteetti kuitenkin altistaa velallismaan haitallisille pääomapaoille, jolloin julkisen intervention tarve korostuu. Kumar ym. esittävät ratkaisuksi IMF:n ehdollisia tukiohjelmiä ja kritisoiivat IMF:n ILOLR-roolin rajoituksia ajavaa esitystä. Gain, Hayesin ja Shinin (2000) mallissa IMF tasapainoilee tuen kriisin kustannuksia alentavien ja velallismaan kannustimia vääristävien vaikutusten välillä. Kriisinhallinnan tehokkuuden kannalta ratkaisevaksi muodostuu IMF:n informaation taso koskien velallismaan maksujen laiminlyönnin perimmäisiä syitä. Mallissa myös arvioidaan kriisituen hyvinvointivaikutusten jakaantumista velallismaan ja kansainvälisten luotonantajien kesken. Moraalikatoilmiön empiirinen tutkimus on painottunut velallisen moraalikato-ongelman sijaan IMF:n kansainvälisten sijoittajien kannustimia muokkaavien vaikutusten tarkasteluun. Useimmat tutkimustulokset antavat aiheen syyttää IMF:n kärkeäimpiä kriitikoita moraalikato-ongelman liioittelusta. Lopuksi tutkielmassa luodaan lyhyt katsaus Kansainvälisen valuuttarahaston viimeaikaiseen kehitykseen, jota leimaavat kriisilainojen kysynnän laskun aiheuttamat rahoitusongelmat ja IMF:n vaikutusvallan heikkeneminen kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords rahoituskriisit taloudelliset kriisit Kansainvälinen valuuttarahasto moraalikato luotonanto riskit kriisituki			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			